

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lycium-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyílttér soronként 40 fillér.

Quo vadis?

Kolozsvár, jan. 10.

A politikai javasasszonyok ismét összedugták fejüket. Rémes arcintorogatással jelezték a távol álló, mit sem értő közönségnek, hogy Európa boszorkány-konyháján most készül az a varázssital, amely a nagy beteg embert — az európai török birodalmat — meggyógyítja. Sohse fáj aztán annak többé semmije.

Lamsdorff gróf, az orosz külügyminiszter volt a főkuruzsló. Ő már a gyógyszer a zsebében hordta, a mikor megkezdte körutját a Balkán uralkodók udvaraiban. Az osztrák és magyar lapok eleinte ugyan kissé elhűltek, a mikor Lamsdorffot egyenesen a Balkán-államok felé látták pályázni, anélkül, hogy nagy külügyünk Goluchowsky öccselenciaja véleményét kikérné. De azután annál titkosabb jeleket kaptak felülről, hogy Lamsdorff csak informálódik a Balkánon, a végelhatározást azonban Bécsben együtt fogják megállapítani.

Most azonban kezd már a lapokban kiszivarogni, hogy bizony Lamsdorff a Balkánon nem informálódott, hanem utasított. Bécsben pedig nem tanácskozott, hanem jelentett. Jelentette pedig mindazt, amit ő jónak látott a minden oroszok cárijának nevében a Balkán-államok fejedelmeinek tudokra adni.

Sándor szerb királynak egy kicsiny, de válogatott listát állított össze trónjának várományosairól. Bulgáriában pedig oly gyengédnente a kormányt békére, hogy a bolgár-macedon bizottság azonnal elutazása után elkezdett lázasan szervezkedni.

Mindezt pedig monarchiánk külügyminisztere savanykás mosollyal kell, hogy nézze. Hát igazán annyira jutottunk már, hogy nem vagyunk képesek akaratainkat ott sem keresztülvinni, ahol legvitálisabb érdekeink forognak kockán? Hát akkor minek a folytonos fegyveres szervezkedés nagyhatalmi állásunkra való hivatkozással? Ha még állig fegyverben sem vagyunk képesek annyi tiszteletet magunk iránt kelteni, hogy véleményünk meghallgatását kérészszakolhasuk?

Igen. Az anyag, a nyers anyag megvan. Mindenkor hadügyminiszterünk argus szemekkel vigyázott,

hogy a hadi technika egy ujtását se mulasztjuk el. Vér és izzadság tapad azokhoz a milliókhoz, amelyeket óriási hadseregünk fenntartására állandóan áldoznunk kell. De mindez a millió nem elég arra, hogy közös külügyeink erőitlen, bárgyu vezetőjébe több erélyt, biztosságot öntsön.

Minden nyugati állam külpolitikája erőteljes, határozott, és mindig céltudatos. A magunké megalkuvó, erőitlen és folyton ingadozó. Pedig Magyarország sohasem volt a paktumok osztálya. A magyar amit akart egyenesen, szilárdan keresztülvitte. Nem alkuvással, hanem erős ökölkel.

Az osztrák birodalmat csak ármány és fondorlat tartotta mindig fenn és most is, amikor erőitlen kellene jogainkra mutatni, a midőn Oroszországot erőitlen kellene az 1897-iki „Status quo“ megmegegyezésünkre figyelmeztetni, — akkor hiperbolais kommunikékkal árasztják el az országot: „A Balkánon minden csöndes.“

De mi tudjuk, hogy nem csöndes. Tudjuk, hogy Lamsdorff titkos missziója, nem udvariassági tény, hanem legelső rendű politikai akció bevezetése volt. A hirhelt „Status quo“ csak eszköz amivel a monarkia sakkban tartják, amivel a monarkia kezéből kiragadták a fegyvert, ne hogy a mindjobban elhatalmasodó orosz befolyást ellensúlyozza.

A Balkán kérdés egyik államra sem bir olyan kiváló jelentőséggel, mint hazánkra. Oroszország csak hatalmi vágyait elégíti ki. Nekünk életkérdés ez.

A szlávág északi előnyomulását megakadályozni nem tudjuk, déli terjeszkedésének azonban gátat kell vetni. Ha a jó szót nem értik, mutassuk ökleinket, üssünk kardunkra és ordítsuk oda, mint azt a nagy öreg ember, Gladstone tette: „Hands off!“ El a kezekkel! A Balkánon orosz befolyást tünnünk életérdekből nem szabad.

Ha közös külügyminiszterünkben nincs meg a bátorság ezt ki- fejezésre juttatni, tegye meg ezt a magyar parlament. Ha az „átkos közügy“ elvette tőlünk a jogot, hogy külpolitikánkat önállóan vezessük, nem vette el a magyar országgyűlés jogát, az eseményeket figyelemmel kísérni és a külügyminiszternek utasításokat adni.

A magyar közvélemény megérett már arra, hogy a külügyekkel behatóan foglalkozzék. A miniszterelnök kötelessége tehát az országot informálni azon külpolitikai eseményekről, amelyek hazánkat érintik.

Amig Anglia külpolitikájának intézője, Chamberlain Pretóriában informálódik dél-Afrika politikai viszonyairól, a nemét Bülow Venezuelában védi meg fegyveres kézzel a német alattvalók jogait, addig a mi enervált Goluchowskykn sunyin mosolyogva paroláz orosz kollegájával, hogy az csak a világot se sejtse, hogy mi egy egész kicsi módon érdeklődünk azon machinációk iránt, a mikért a Balkánra utazott.

Hát mi végre elhiszük, hogy Goluchowsky öccselenciajának, mint a császári ház miniszterének, sok dolga akadott Wölffing Lipót ur szokatlan távozása miatt. De hát bocsásson meg, bennünket mégis csak jobban érint és érdekel, saját jogaink és érdekeink védelme, mint a lomtárba való rozzant spanyol etikett válsága.

Magyarországnak joga van külügyminiszterétől követelni, hogy érdekei védelmére minden eszközt ragadjon meg. És ezt a jogát Magyarország érvényesíteni fogja. Ha nem is az által, a ki erre első sorban hivatva lenne. Ha nem is miniszterelnöke útján, mert ez a saját külön paktumaival annyira el van foglalva, hogy az ország rendű érdekeit sem tudja számon tartani. Érvényesíteni fogja a jogát az ellenzék és megkérdezi: »Quo vadis Domine?« — »Hová mész uram?« de hozzá teheti és »Mivé teszed az országot?« Éber Jenő.

— A függetlenségi párt szervezése Nagynyeden. A függetlenségi körök szervezése az új esztendőben öröndesen indult meg. A függetlenségi zászló hiveinek tömörülése igazi lelkesedéssel tölt el mindenkit, a kiknek ideálja a szabad, független Magyarország és kik a függetlenségi párttól remélik és várják egy jobb jövő megteremtését. E gondolatok vezetik bizonyos Nagynyed független polgárságát is, midőn állandó szervezettel öhajj magának teremteni s e célból vasárnap f. hó 11-én alakuló gyűlésre gyűl össze.

Az előkészítő bizottság ma tette meg a szükséges intézkedéseket és így kétségtelen, hogy nagy lelkesedés és öröm között fog a jelzett napon a pártalakulás megtörténni.

Az előkészítő bizottság a következő felhívásban tudatja az alakuló gyűlést a polgársággal:

Polgártársak! A nagyenyedi „függetlenségi párt“ megalakul! Vasárnap (f. hó 11-én) d. u. 3 órakor tartja alakuló gyűlést a városháza közgyűlési termében. Felkértünk titeket, a kik hazánk és nemzetünk függetlenségét igazán öhajjtátok; s a dicső eszmét szívetek mélyén hordjátok: jöjjetek el és legyetek ott mindannyian, élő lelkesedéssel, jobb jövőbe vetett reménységgel! Az előkészítő bizottság.

Gyáripárt Kolozsvárnak.

Kolozsvár, január 9.

— Befejező közlemény. —

II.

A mint előbbi cikkemben rámutattam, a magyar kormány és az osztrákok jövőtől ez időszinrt is, vámközösségre vagyunk utalva s ha az országos függetlenségi párt nem lesz elég erős azt megakadályozni, tiz évig újra huzni fogjuk a közös nyomorúság jármát.

Segítsünk tehát magunkon úgy, a miként lehet, önértünk, társadalmi uton.

Kolozsvár nemcsak kultur-város, de iparos város is. Az erdélyi részek vezető városa. A hogy ez a város stagnál, hanyatlak, s mindinkább szegényedik, úgy követi őt a többi is, mert a többi még szegényebb, még tehetetlenebb.

Nagy volt az örömmünk még nem is régen, alig néhány hónappal ezelőtt, hogy egy angol consortium posztó- és gyapjúfinomító gyárat fog itt felállítani. Fel is állított a szegény város vagy 15 hold területet ingázó területet is kiltatásba helyezett s már-már halálra várt a gépek zakatolását s csaknem gyönyörködött szemünk a 3—4 ezer munkás sürgés-forgásában, midőn lelki szemünk előtt az új gyártelep varázskepe feltűnt.

Es mégis sehol, semmi. Vége mindennek. Az osztrák ezt is megirigyele tőlünk és csirájában megfogtatta a tervet. Igen, megülte, mielőtt megszületett volna, mert jól tudta, hogy egy angol szövetséggyár fölállítása által elesik egy néhány millió vándíj-jövedelemről, melyet az osztrák határ sorompójánál szed be az angol szövetek behozatala révén.

Nagy dolog ez kérem! E néhány millió veszteség mellett mi fog történni még aztán az osztrák posztógyárakkal? Ki veszi meg aztán az osztrák gyapot-rongyokat, ha gyártani fogják Kolozsvárt a tiszta angol szöveteiket?

Es a magyar kormány nem egyezett bele a telek-ajándékozásba s a kiltatásba helyezett államsegélyt megtagadta.

Na már most szegény magyar nemzet, segits magadon, ha tudsz, állits gyártelepet, ha van pénz és véd meg magadat az osztrák kizsákmányolástól, ha lehet. Ingyen telket nem adhatnak neked, mert nem szabad. Államsegélyt nem nyújthat a magyar kormány, mert nem szabad. Védekezni? Ugyan ki ellen? Az osztrák jó közös szomszéd, elhalmoz minden jóval a mivel rendelkezik, csak fizess meg pénzzel. Nála nélkül úgy sem tudsz megélni, nem is szabad megélned, mert ő a téged szerető mostoha anyád!

Igy dolgozik az osztrák kéz! És ezért mégis gyárakat kell felállítani Kolozsvárt. Ezt nemcsak Kolozsvár közgazdasági érdeke, hanem az egész erdélyi rész érdeke követeli.

Első sorban városunk főispánjához intézzük szavunkat. Ő nemcsak főispán, hanem az »Erdélyi Közművelődési Egyletnek« is az elnöke; tehát egy oly intézménynek, mely nemcsak iskolákat, tanítókat, papokat van hivatva segélyezni, könyvtárakat, olvasóköröket létesíteni, hanem hatalmas erejével gyárakat és ipartelepeket is teremteni, életre kelteni s ha kell segélyezni.

Egy ily országos intézmény nem elégedhetik meg azzal, hogy nevével gyufákat, levélpapírokat, vásznakat, fénymázakat kereszteljenek el percents jutalékért. Ez lehet ránzve anyagilag hasznos, de társadalmilag éppannyira veszélyes, mert concurrenciát nevel nemcsak az osztrák, de a magyar iparcikkkel szemben is.

Ez egyesület a felnőttek-főitkára ambiciózus, tenni tudó ember. Állását párosítva vasakarátával, a mint neki jutott az orosz-lánrészt ez egyesület alapításából — épügi kiveheti részét egy pár gyártelep felállításának dicsőségéből is. Ő legjobban, legerősebb munkatársa lehetne e tekintetben is főispánjának, elnökének, ugyanis, mivel országgyűlési képviselő és az iparnálról szavazó elnöke.

Harmadiknak Kolozsvár város polgármestere jöhet a főispán-elnök és a lelnőke mellé munkatársul. Alkotó-szellem és nagy pénzügyi kapacitás. Gyermekkora óta, a közgazdász embere. Ész és szívvel dolgozik s a kezébe vett ügyet a legapróbb részletekig kitudja dolgozni. — Álmának egyike valósulna meg, ha az általa létesített két emberbaráti intézmény mellett egy pár új gyártelep kémiény-füstje és gépeinek zakatolása töltene be Kolozsvár havasi levegőjét. Őt bizonyára gyenge testi ereje sem gátolná a közremunkálkodásban.

Másokat is fölserorolni állásuknál és hivattóságuknál fogva talán fölösleges is volna. Csak épen rámutatnék, hogy ha kezükbe akarják venni — amit Kolozsvár és az erdélyi részek közgazdasági érdeke

TÁRCA.

Svájc.*

Irta: Zombori Andor.

A XIX-ik század eljövendő történetírói e század nagy érényei mellé bizonyosan fölfogják jegyezni azt is, hogy épen a XIX. században lepte meg az emberiséget egy, hogy ugy mondják, magasabbrendű kulturális vágyakozás, sóvárgás a tökéletesülés felé. Lehet, hogy a XIX. század tökéletesített közlekedési eszközei ébresztették fel az emberiségnek ezt a lappangó vágyakozását, de az egészen bizonyos, hogy ez a század rakta le alapköveit az empirikus tudományok csarnokainak s növelte még a realis szükségességek iránt való rokonszenvet. A XIX. században kezd az emberiség különösebben arra gondolni, hogy a szellemnek, a tapasztalatnak, a praktikus gondolkodásnak milyen masszái vannak elrejtve egy-egy nép, vagy állam háztartásának apró rekeszeiben, a melyeknek megtekintése, okos felhasználása a kultur embernek igazán kötelessége.

Es megindult a második népvándorlás, nem azért, hogy romboljon, hanem, hogy építsen. A nemzetek ma már egymáshoz járnak tanulni és büszkéik, ha szellemi és tapasztalati kincseikből adhatnak egyet-mást idegen és talán kevésbé kultur nemzeteknek.

E kulturális tananyag egyik közvetítője Kreutzer Lipót, a kolozsvári kereske-

delmi akadémiának rokonszenves, nagyműveltségű tanára, ki bölcs belátással, nagy érzékkel választotta ki, hogy mint kereskedelmi szaktanárr, honnan gyűjthetne legtöbb tanulni valót a kereskedőknek és mindazoknak a számára, a kik Magyarországból iparos és kereskedő országot akarnak teremteni. *Svájcot* kereste fel, ezt a kicsi, de a béke áldástermő nyugalma alatt olyan erőssé kifejlett országot s leszürodött tapasztalatait, igazságait egy kis könyvrbe rakta le, a melynek értéke azonban, a benne rejlő nagy tanuságok és az író megfigyelést érdemlő véleményei miatt valóban nagy és maradandó.

Az író — mint maga vallja — a svájci kereskedelmi szakiskolát akarta meglátogatni, de már eleve föltette magában, hogy elraktároz mindent, a mi szociális vagy bármilyen más hasznos szempontokból érdemes lesz a feljegyzésre.

S tényleg mindjárt az első állomáson megfogták figyelmét a komoly pillantású emberek, a boltok kirakatai, a gyárak kémeinyei s különös felirások: Zunftaus zur Meise, Städtisches Arbeitsamt, Grüflverein és kedvet kapott, hogy mélyebben bepilantson az ország gazdasági műhelyébe, társadalmi berendezéseibe.

Európát ma két kategóriába osztható utasok járják keresztül-kasul. Az egyik csoporthoz tartoznak azok, a kik cél nélkül, gyönyörvágyból vagy a kényszerűség hatása alatt utaznak; ezek számára elveszték a nagy szellemek és nagy nemzetek alkotásai, a célszerű, hasznos találmányok szociális berendezkedések. A másik csoport a koma-

lyan tanulmányozók, a talentum értékesítők csoportja, kit szorgalommal, ambícióval és es munkakedvvel járják az idegen berkeket, hogy a gyűjtöhető mézet ök vigyék el s ök értékesíthessék.

Kreutzer már a fennemlített néhány sorban is élénken jelezte s önkénytelenül kimutatta, hogy ő az utazók melyik csoportjához tartozik s ha ezzel az ígérettel mintegy kötelezte is magát sok mindenre, már most ki kell nyilatkoztatnunk, hogy könnye egymásután sorakozó lapjain az ígéretet dusan beváltotta.

A munka első fejezete: *Svájc gazdasága*. A ki már járta a vadregényes Svájc gondozott utait: az bizonyára gondolkodott azon a különös dolgon, hogy ez a kis ország tulajdonképen minek is köszönheti vagyonát. Hiszen Svájcra méginkább ráillik egy magyar költőnek a verse, aki a kárpátok kietlen sziklacsucsa és kopár hegyláncait szemlélgetve, így kiált fel: mindez nagyon szép, de — miből sütik itt a kenyeret? Svájc gyönyörűségei vidékei bizony inkább a szemnek, a gyönyörködésnek, mint hasznossági szempontoknak a tárgyai. Bár nem kell elefednünk azt sem, hogy ez a gyönyörű vidék a maga csalogató szépségével jelentékeny tőke az okos és praktikus Svájc kezében.

Igaz tehát az író kijelentése, hogy országok és népek gazdaságát nem a terület nagysága és nem a lakosság száma határozza meg.

Ime: Helvézia nem politikai nagyhatalom, sőt területére nézve egy kis zseb-beli ország, de mezőgazdasága nevezetesen,

ipara és kereskedelme pedig magas fokon áll és igazán virágzó. Egy kis állam, amely az időnek haladó modern kormányzási elveket áldásait érzi. Nem csupán és kizárólag iparos-ország, nemcsak kereskedő és mezőgazdasággal foglalkozó, hanem mind a három foglalkozási ágazat hűségese gondozója és továbbfejlesztője.

S valóban azok a statisztikai adatok, amelyeket a könyv szerzője ami tanuságunkra közül s amelyekből a Magyarországnak szülő figyelmeltetést levonja: míg egyrésztől behozonyítják Svájc gazdálkodásának célszerű és egyszerű voltát, másrésztől pontosan tájékoztatnak minket Svájc gazdaságáról s főleg arról, milyen szorgalommal, éleslátással és okossággal szereztek meg e terméketlen kis ország lakói a vagyon áldásait. E fejezetnek mindenesetre egyik legérdekesebb lapja az, amely Svájc gazdasági külpolitikájával foglalkozik s megmagyarázza azt a rettenetes erőfeszítést, amelylyel ez a parányi ország elhelyezi termékeit még a messze tengeren túl is. Valóban mintaszerű az a pontos, láncszemről-láncszemre következő eljárás, amelyet a svájciak követnek, s a egyszerű körültekintés, amelylyel konsultatusaik fölállításában élnek s figyelemreméltók az írónak pompás és tárgyhozillő megjegyzései, amelyekben Svájc és Magyarország gazdasági viszonyait összehasonlítják s a követés szükségességét hangoztatja.

Készültség, komoly munka, vállalkozó kedv, széles látókör, demokratikus szellem, demokratikus nevelés: e jeles tulajdonságok szerezték meg Svájc gazdasági erősségeit.

A jeles tulajdonságoknak köszönheti e kis ország, hogy nagy bottal jár. E jeles tulajdonságokkal hódították meg polgárai a világot nem egy pontját s vetették meg lábukat gyarmatok nélkül is. Nekünk magyaroknak sincs gyarmatunk és kiltatásunk sincs gyarmatra. Hiszen a külügyminiszter mondotta, hogy minden elhódítottak már előttük. De ha földterület nem is juthat már nekünk szegény osztrák-magyaroknak: előttünk van Svájc nagyszerű példája, hogy a világot meg lehet hódítani okos és praktikus gazdasági, ipari és kereskedelmi politikával.

A második fejezet a *kereskedelmi iskoláról* szól. A könyvnek tulajdonképen ez a clonja, a főfejezete. Az író, mint kereskedelmi iskolai tanár, a legapróbb részletekig kiterjeszkedik a svájci kereskedelmi iskolák ismertetésére és birálatára. S az a tanulás, a melyet a közönség számára le-szűr, a svájci kereskedelmi iskolák legnagyobb dicsérete. Ezek az iskolák igazán az életre, az életnek nevelnek. Nem is iskolák ezek már, hanem a nagy-élet első praktikus megnyilatkozásai, s mi, szük-szabályok, tanügyi viszonyok közé beszorított emberek csodálkozással tekintünk a svájci *gyakorló-irodák, mintaiskolák* felé, melyek valóságos iparosok, kereskedők, bankok, gyárak szolgáltatásban állanak s hasznosak az államra nézve akkor is, a mikor növédekeik tanulnak. S a gyakorlatiskolának ez az alakja — ez a *halb Wahrheit, halb Dichtung* — pompásan bevált egész Svájcban, még a női kereskedelmi iskolákban is s végeredményül azt mondhatjuk ki, hogy a svájci kereskedelmi iskolák magas színvonalon ál-

* Kreutzer Lipót könyve.

tőlük nemcsak elvár, de meg is követel — egy pár gyártelep alapítását, módjukban áll munkatársakul fölkelni a város és ez ország rész országgyűlési képviselőit, fő- és alispánjait, a kereskedelmi és iparkamarák elnökeit, titkárait, az ipartestületeket és egyesületeket, pénzintézeteket, gazdasági egyesületeket, virilis és más vagyonos polgárokat, birtokosokat s minden más faktorait, ügybuzgó férfait ez ország részének. Százan és ezeken volnának, kiket mind meglehetne nyerni az eszmének, mert a gyárak és ipartelepek nemcsak munkát adnak a dolgozóknak, hanem földelgőz-nak és értékesítőnek a gazda nyers terményeit s kész árukat termelőnek a kisiparosok műhelyének és e műhelyek jó és olcsó iparcikkét a fogyasztó közönségnek, melyeket kalmár-kereskedőink révén eljuttatnánk ez ország minden részébe.

En a posztó- és gyapjúfinomító-gyár létesítését nem biznám az angolra, hanem csak angol szakérteu vezetésére. Kolozsvár város közönsége nemcsak az ingeny telket, hanem egyéb kedvezményt is nyújtana. Pénzügyi intézményeink és más intézményeink is — a pénzügyeit — nagyobb mennyiségű részvény vásárlásával — bizonyára meg-szavazná. Virilis polgáraink körében is — kiknek száma Erdélyben közel 2000-e tesz ki s a kik 300 koronától 2000 koronáig fizetnek évente adót — szintén biztosítani lehetne a részvények aláírását.

Mindezek csak főbb részletek.

A felsoroltak mellett az országnak minden tehetősebb polgára bizonyára igyekeznék egy pár részvényt aláírni s jó osztalék reményében — a mi kétség kívül el se maradna — hozzájárulni az erdélyi részgyárak alapkövének letételéhez.

És ki vonná kétségbe, hogy az anyaország nagy birtokosai, nagyparasai, vagyonos polgárai és különféle testületei, intézményei nem szívesen-e támogatni a közvagyonosodás előmozdítását célzó törekvésünket?

Az így jól megalapított posztó-szővőgyár aztán követhetné egy bőrgyár és ezekkel kapcsolatos sok más egyéb gyárak, melyek a jól megkezdett munkának mint-igécszítő részei lennének.

Igaz, hogy mindezekhez első sorban gyár kormány támogatása elkerülhetetlenül szükséges, a mit azonban az ország érdekei meg nem akadályozhatnak; a kormány legnagyobb támogatását adhatná, hogy ha a pénzügyi és le-ebb menő vasút- és közlekedési ügyek-kezelését a kormányra bízva, a gyártmányok concurrentiájától leg-szebben megóvni az alakítandó gyárak ktmait.

Felvetettük az eszmét, kérjük, sziv-meg azok, a kikhez intéztük sorain-ko-ha ennél nagyobb szolgálatot nem-lek-e városnak és ez ország részének. Munkára fel!

z.

Országgyűlés.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, jan. 9.

A karácsonyi szünet után ma ült össze először a Ház. A folyosók már jóval az ülés megkezdése előtt élénken, egyes csoportok izgatottan tárgyalják a kiegye-

zést és kíváncsan várják Széll nyilatkozatát.

Mielőtt az ülés megkezdődne az elnök szép szavakban parentálja el Major Ferencet és Dégen Gusztávot, a parlament két elhunyt tagját. A pénzügyminiszter nyújtott be két javaslatot, majd a Ház mély figyelemmel közepette emelkedett szóra Kossuth Ferenc, hogy Széllt nyilatkozatra szorítsa. Azután a napirendre tértek át.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: gróf Apponyi Albert.

Az ülés megnyitása előtt az elnök hálás kegyelettel parentálja el Major Ferenc és Dégen Gusztáv képviselőit, akik a karácsonyi szünet alatt hunytak el. Mindketten már régibb idő óta tagjai a Háznak, Major pedig legutóbb a Háznak jegyzője is volt. Általános helyeslés között kijelenti, hogy mindkét képviselő emlékét jegyzőkönyvébe iltatja.

Több bejelentés és kisebb jelentőségű iromány előterjesztése után

Lukács László pénzügyminiszter két törvényjavaslatot terjeszt be a cukoradóról és a vámolatlan dohányról, valamint jelentést Pécs városnak a rendkívüli háziadó mentesség tárgyában.

A Ház a törvényjavaslatokat a pénzügyi és gazdasági bizottságokhoz utasítja.

Elnök: Napirend előtt Kossuth Ferencz kíván szólni.

Kossuth Ferencz: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) A kiegyezésről kér felvilágosítást az ország színe előtt. Közügyekben minden titkolódzásnak van határa, e határt a kormány túllépte. (Ugy van!) Bécsben nem magánügyekben tárgyalt a miniszterelnök, hanem az ország érdekében, az országnak tehát tudnia kell, mit tárgyaltak. (Ugy van!) A szélsőbalon.) Kijelenti az ország színe előtt, hogy a függetlenség párt előtt e titkolódzás helytelennek látszik. Amde etnikai-ldozás gyanút is szül. (Ugy van a szélsőbalon.) Közzé kellett volna tenni a miniszterelnöknek álláspontját, mert ha azt az ország tudja, bizonyára csak erőt meríthetett volna az esetleges támogatásból. Az országnak érdeke az önálló vámterület. — (Ugy van!) Nem talál rá példát a történelemben, hogy egy kormány olyan erősen küzdött volna azért, hogy az országot tiz évre lekösse, az az erőlködés, melynek színterületei voltak, igazat az ő magyar-zaatuknak, hogy a múlt év utolsó napján tul nem lehetett volna tárgyalni. Széll ebben a nagy erőlködésben, melynek tárgyalások voltak, azt látja, hogy természet-szerűen színterületei akartak létesíteni Ausztria és Magyarország közt. (Ugy van!) A Bánffy-Badeni kiegyezéssel a magyar kormány elégetett kötelezettségének, de az osztrák nem. Nos hát előfordulhat ismét az a vi-szony. Az osztrák kormány a helyett hogy a Reichsrathban elfogadhatta volna a B á n f f y - B a d e n i kiegyezést, egy új kiegyezésbe ment bele. Az olyan kormány, mely nem respektálja elődjének aláírását, melylyel a Bánffy-Badeni kiegyezést aláírták, az olyan kormány aláírására nem ad semmit. A Körberék aláírása kevesebbet ér, mint az a tenta, melyet arra pazaroltak. (Ugy van!) Magyarország nem játékszer, hogy csak így játszanak vele. (Ugy van a szélsőbalon.) Nem hiszi, hogy a tudodal belemenjen az ilyen kiegyezésbe, de ha belemenne, részünkről erős ellentállást fog találni. (Ugy van a szélsőbalon.) Nem tudja mi minden van benne a szerződésbe, de benne van a közös vámterület, melyet tiz évre meghosszabbítottak. Hát Magyarország e tiz év alatt nagyon előre fog haladni a romlás felé. Lassanként teljesen kifogjuk szolgáltatni az országot az osztrák piacnak. (Mozgás a szélsőbalon.) Ismételtlen

mindennapi élet nyilvánulásait kerülték. Ez utolsó fejezet inkább az élet külső képét tárja elénk, noha a szerző a kellemes tárgyalásánál sem mulasztja el, hogy a hasznosra figyelmeztessen. — Megragadón szép az a kép, melyet *Kreutzer* Zürich városáról, az istenáldotta fekvésű helyről ad, a melynek élete vonzó és kellemes s amelynek polgárai szabadok és értelmesek. Elmondja, mennyire tanultak és műveltek itt az emberek s mennyire okosak, egyszerűek a nők s milyen tiszta a családi élet. Mértékeltenség, iszákosság a iegrűbb esetek közé tartozik, de mindenki arra törekszik, hogy életét az arany közép-szer-kívánatos határain élje le s még beszéd-jükben is mérték tartók és következetesek, mint e német szónokok, akik a beszéd művészi külsőségével kereset törődnek és csakis arra törekcszenek, hogy beszédüknek gerince, veleje legyen.

S midőn az író Svájcz polgárait, mint igazi demokratákat jellemzi, nem feledkezik meg arról sem, hogy szellemi életüket, íróikat, szép és tartalmas irodalmukat ismer-tesse; itt már meglátszik, hogy a könyv szerzője nemcsak szak-író, hanem poeta is, akinek hangulatos és üde a nyelvezete, fordulatosak és tárgyhoz simulók az írói-formái. Még akkor is, mikor Svájcz nőiről kell szólnia s meg kell jegyeznie azt, hogy Svájcz asszonyai nem szépek: annyi kedvességgel tud beszélni érnényeikről, jószáguk-ról, szerénységükről, közleltségüdről, hogy arcképüket igazán „vonzalmassá” teszi.

Általában a mű egész berendezése: egy világosan gondolkodó, nagytudású és

felszólítja a miniszterelnököt, világosítsa fel az országot, mi történt Bécsben! (Ugy van!)

Széll Kálmán: (Halljuk! Halljuk!) A képviselő ur már csaknem egy egész kritikát gyakorolt arról, amiről még nem is tud ugyszólván semmit. Ő mielőbb nyilatkozni akar, de csak akkor, ha teljesen concipiálva, megkötte, aláírva van! (Ugy van a jobboldalon. Zaj a szélsőbalon.) Felkiáltások: Hát akkor még nincs megkötte a szerződés!

Kubik: Hát mire volt az újévi komédia!

Pichler: Bevégzett tények elé állítják az országot!

Széll: Ilyen fontos dolgoknál minden egyes betű is határoz. Nem lehet addig felelő nyilatkozni, míg az teljesen készen nincs. Amde hiszi, hogy a jövő héten már lesz abban a helyzetben, hogy teljes világos képet adhasson a kiegyezésről. (Helyeslés a jobboldalon, nagy zaj a szélsőbalon.)

Kubik: Eladhatja az országot is!

Pichler: Hát megköttették a kiegyezést!

Barabás: Előzetes felvilágosítást kérünk!

Széll: Ő is azt óhajta, hogy mielőbb nyilatkozhasson róla. (Helyeslés a jobboldalon. Ellentmondások a szélsőbalon.) A kormány nem titkolódzik.

Kubik: Csak bujkál. (Zaj.)

Széll: Bocsnatot kérek, a kormány igenis egyenes uton halad az ország érdekében. (Helyeslés a jobboldalon.)

Lukács: Komédia az egész!

Széll: A kormány célja nem volt más, mint megóvni az ország érdekeit. (Helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Kubik: Világra szóló komédia! (Zaj.)

Lukács: Köklerség!

Lengyel: Ezt hallottuk már!

Elnök: Csendet kérek!

Kubik: Lehetetlen, mikor ilyet hallunk!

Széll: Elhatároztam, hogy újvére megszűntetem a bizonytalanságot és a Ház elé terjesztom vagy a kiegyezést, vagy az önálló vámterületet. (Viharos zaj a szélsőbaloldalon.)

Kubik: Ország-Világ bolondítás!

Pichler: Megköttette a kezünket!

Elnök: Kubik képviselő urat rendre-utasítom. (Zaj.)

Kubik: Megteheti. (Elnök csemet.)

Széll: A kiegyezést illetőleg ismétli, hogy még most határozott választ abban nem adhat, annyit azonban kijelenthet már mostan is, hogy addig a kiegyezést nem engedti tárgyalni, míg teljes garanciát nem kap arra nézve, hogy Ausztriában törvény-erőre fog emelkedni az. (Helyeslés a jobb oldalon. Zajos felkiáltások a szélsőbalon: De csak parlamenten uton.)

Elnök: Az ülést öt perczre felfüg-gesztette.

Szünet után.

A napirend következője és pedig első sorban az ország némely törvényhatóságá-ban mutatkozó keresethány enyhítése cél-jából elrendelendő közuti munkák költsé-gének fedezéséről szóló törvényjavaslat harmadszori olvasása.

A Ház a javaslatot harmadszori olva-sásban is elfogadja.

Nyegre László előad: Ösmerteti a közigazgatási és igazságügyi bizottságok je-lentéseit, a belügyminiszternek a külföldiek-nek a magyar korona országai területén való lakhataásáról szóló törvényjavaslatát.

Buzáth Ferenc: A törvényjavaslatot még általánosságban sem fogadja el sem ő, sem a pártja. Bírája a mostani törvényt, melynek nem szereztek érvényt.

Buzáth beszéde után az elnök tiz perczre felfüggeszti az ülést. Szünet után **Solymossy** Ödön báró a javaslat mellett szólott.

A vitát holnap folytatják.

nagyműveltségű ember rendező kezére és figyelmezett agyarávavall s lehetetlen el nem ismernünk, hogy e tekintetben az újabb magyar kereskedelmi szakírók között vele kevesen versenyezhetnek.

Hogy pedig stílusa milyen: arról igazán elmondhatjuk, hogy ezt a könyvet egy szakíró írta a poeta szívével. Ha nem tud-nók is, hogy *Kreutzer* Lipót és *Fabula* János egy és ugyanazon lélek, a könyv olva-sása után minden bizonynyal tisztában volnánk azzal, hogy e művet olyan ember írta, a kinek lelke mélyen álmok élnék, hangulatok rajzanak s dalok formálódnak. Mert csak poeta és pedig igazi poeta írhat ugy, ilyen stílussal, ahogyan *Kreutzer* Lipót írta meg az ő föltétlenül kiváló munkáját. Színes, dallamos szép próza ez, a mely világosan tükrözi, milyen lélekkel járta az író az istenáldotta szépségekkel bővöl-ködő vidéket s zengte meg a kis Svájcz dicsőretét....

Mert... »a Tell Vilmos, avagy talán csak a Tell-monda hazája szép és boldog ország. Hollós Mátyás király itt is csatázott egykor és azóta sok-sok magyar bolyongott Helvézia térein. És a ki itt járt egykor, ugy van ezzel az országgal, mint a ki a Tiszából, a Nilusból ivott, vagy a granadai orozslán-kút vizét kóstolta meg: a lelke fogva van és vissza-vissza vágyódik a bér-csek tiszta és szabad világába.«

A ki prózában is így tud dalolni, az aköz közé az írók közé tartozik, a kiket el-olvasni már nemcsak kötelesség. hanem szükségesség.

Becsületbíróság a Gotterhalle miatt.

Nessi Pál ügye.

Budapest, január 10.

Nessi Pál országgyűlési képviselő, egy hírlapírónak kijelentette, hogy a honvédségnél alkalmazásban levő becsületügyi el-járásról szóló szabályzat szerint, mielőtt ügye a Gotterhalle miatt végleges döntés alá kerül, még hosszú procedurán megy keresztül. Nem lehetetlen különben, hogy a tisztikar mostanában foglalkozik az ügygel, ezt azonban most még csak a *Mattyasovszky* alezredes alatt működő becsületügyi vá-lasztmány teheti, mely valószínűleg a felett fog határozni, hogy *Nessi* ellen folytassák-e a további eljárást, vagy pedig a kihallgatása alkalmával előadottakat elfogadják-e igaz-ságul?

A becsületügyi szabályzat szerint ugyanis *Nessi* Pál ügye három fórum elé kerül. Első sorban a négy tagból álló becsü-lügyi választmány elé, melynek határozni kell afölött, hogy az eljárás megindítandó, vagy beszüntetendő-e? Ha a becsületügyi választmány csak egy tagja kívánja is, az eljárást meg kell indítani s e célból a tiszti gyűlés mint második fórum összehi-vandó. A becsületügyi választmány *Nessi* Pált az ügy részleteire már kihallgatta *Nessi* itt tiz tanút jelentett be a harminc je-lentkező kolozsvári egyetemi ifjú közül, kik az egész tüntetés alatt állandóan vele voltak és tanuskodhatnak amellett, hogy rajta sem-miféle inzulzus sem esett meg. Az egyetemi ifjakon kívül kedden tanuként bejelentette még a kolozsvári pályaudvarra kirendelt csendőrség parancsnokát, *Török* főhadnagyot, valamint a tiszthelyettesét, akinek a nevét nem tudja. Ezeknek a kihallgatása is több napot vesz igénybe. A mennyiben a becsü-lügyi választmány a további eljárás foly-tatását határozza el, a mi a jelen esetben valószínű, még két fórum fog ez ügyben itélkezni.

Ennek a két szervezetnek összeállí-tása és működése nagyon érdekesen je-llemzi miként itélkeznek katonáknál a tisz-tek becsülete felett. A becsületügyi eljárás után következik a tiszti-gyűlés, melyet a dandárparancsnok hív össze, aki erről a honvédparancsnoksághoz jelentést tesz. A tiszti gyűlésnek legalább tizenként tagból kell állania. Ez a gyűlés köteles a vádlottat megidézni s az akár személyesen jelenhe-tik ott meg, akár pedig írásban adhatja be védekezését. A vádlottól a gyűlésen a szó-lásjogát megtagadni, vagy a szót megvonni nem lehet. A tiszti gyűlés a védelem mér-legelése után afölött határoz, hogy a vád-lott igazolta-e magát teljesen s hogy a be-csületügyi eljárás folytatása elcsik-e, vagy pedig hogy az igazolás elégtelen lévén, — vádlott magatartása újabb vizsgálat avagy a becsületügyi bizottság határozata tárgy-árá teendő-e. A tiszti gyűlés kétharma-dának szavazata kell ahhoz, hogy a további eljárást elejtsék s az ügyet befejezzék. Ha a gyűlés egyharmada az eljárás folytatása mellett dönt, az iratok a becsületügyi bi-zottság elé kerülnek. Ez a bizottság tulaj-donképen bíróság, mert ez dönt, a delik-vens sorsa fölött s kimondja rá esetleg, hogy a tiszti karbajtra méltatlan, ami azt jelenti, hogy katonai szempontból nem be-csületes. Itt a vádlott már nem jelenhetik meg. A becsületügyi bizottság minden egyes tagja szavazatát írásban adja be s köteles azt névvaldírásal és katonai rangjának meg-jelölésével ellátni. A szavazatokat azután a jegyzőkönyvhöz fűzik s a becsületügyi-bizot-ság minden tagja saját pecsétjével kell, hogy ellássa. Ez arra jó, hogy az esetben, ha valamelyik tag a felsőbbség óhaja ellen talál itélkezni, ellene is megindíthassák az eljárást.

Az „Ujság” pöre.

A „Nagyváradai Naplót” kon-fiskálták.

Kolozsvár, jan. 9.

Tegnapi számunkban már röviden je-leztük, hogy a „Nagyváradai Napló”, csütör-töki számát, mely az „Ujság” királlysértési pörét tárgyalván, megjegyzéseket fűzött a közfelfűtést keltő ügýhöz — a nagyvárad-i kir. törvényszék vizsgálóbírája elkoboztatta.

Az elkobzásra vonatkozólag a követ-kezőkép emlékszik a N. N. mai száma:

„Sértés-e az igazság?” — ezt kérdi lapírtánk a „Független Magyarország.” E kérdés előtt pedig hirt ad a kolozsvári esetről s lekölzi *Eber* Jenő vezércikkének inkriminált passzusát, melyben királlysértést látott a kolozsvári ügyészség.

A „Nagyváradai Napló” tegnapi számá-ban ugyanezt tette. Megemlékezett a do-logról. Megírta, hogy a Mátyás-szobor le-leplezése alkalmával a kolozsvári „Ujság”-ban *Eber* Jenő cikket írt. Megírta, hogy a cikkben az ügyészség királlysértést látott s hogy a lap ellen sajtópert indított. Lekö-

zölte a cikk inkriminált részét. Hozzátette, hogy *Eber* Jenő írása »bátor és „szinte” írás volt s hogy az esküdttbírák aligha fog-nak látni benne királlysértést.

A „Független Magyarország” tovább ment mint mi. Erősen megkommentálta az ügyet s végül megkérdezte, hogy „sértés-e az igazság.” Mégis a „Független Magyaror-szág”-ot bántani eszébe sem jutott senki-nek, — a mi helyes és természetes. A nagyvárad-i ügyészséget azonban tulleklii-s-meretesség szállotta meg és mert dívatba jött a sajtóra vadászni s a reakció minden zsákutcából hömpölyög felénk, — az egy-szért reprodukálását és az ehhez fűzött rövid és ártatlan megjegyzésért — a teg-napi délelőttiön elrendelte a Nagyvárad-i Napló számainak a konfiskálását.

Ember Géza vizsgálóbíró tegnap meg-jelent egy rendőrbiztossal és két rendőrrel a Nagyvárad-i Napló szerkesztőségében, majd nyomdájában. Adatta a konfiskálásról szóló végzést s elkobozta a Nagyvárad-i Napló talált példányait. A rendőrség a trafikokat s elárúsító helyeket kereste fel s ott végezte az elkobzást.

A magunk részéről tisztelettel bele-nyugszunk a hivatalos eljárásba. Várjuk nyugodtan a kolozsvári ítéletet s azután a többi történendőket. Hitünk szerint királ-ysértés épséggel nincs a kolozsvári cikk-ben sem, annál kevésbbé lehet a mi re-gisztrálásunkban, reprodukálásunkban és megjegyzésünkben.

A „Független Magyarország”-on kívül még több vidéki lap reprodukálta a kolozs-vári cikk inkriminált részét.

Ideiktatjuk egyébként a rendőri sajtó-iroda jelentését az elkobozásról:

A kir. törvényszék vizsgáló bírása a „Nagyvárad-i Napló” politikai napilap mai számába „Király sértés egy hírlapi cikk-ben” cím alatt megjelent közlemény miatt, melyben a B. T. K. 140-ik §-ába ütköző király-sértés foglaltatik, a lap összes mai számainak elkobozását elrendelte s ezt a rendőrség bűnügyi osztályának igénybe vé-tele mellett délelőtti a szerkesztőségben, nyomdában és a lap elárúsító üzletekbe foganatosította is.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, január 10.

— (Az Emke igazgató-választ-mánya) folyó hó 12-én (hétfőn) d. u. 3 órákor a városházán havi rendes ülé-sét tartja.

— (Utadóvisszatérítési ügy.) Ille-tékes helyről panaszt vettünk, hogy a vá-rosi adóhivatalnál némely ügyek elintézése körül botrányos hanyagság van. Ilyen sorba esik az utadóvisszatérítése is. A tudomá-sunkra jutott esetben például az adóvissza-térítése iránt 1898-ban beadott kérés 1900. január 20-án került az adóhivatali főnök ur asztalára aláírás végett. Tehát már az ügy ellátása is jól elnyult, annak apróbalására és aláírására azonban már az elbűt három év sem volt elegendő. Ez talán már mégis csak botrányosan hosszú idő ilyen bagatel-ügyek elintézésére. Ha pedig az adóhivatali főnök ur még ezt sem tartja elegendőnek, az érdekelték kényszerítve lesznek hivata-losan kérni a vizsgálatot ebben az ügyben.

— (Protestáns eskék.) F. hó 11-én vasárnap, d. u. 5 órákor: I. Az ev-ref. theol. fakultás disztermében: 1. Ének. 2. Felolvasás. Tartja: dr. Wersényi György, áll. felső leányisk. tanár, „Jézus és a haza-szeretet” cimen. 3. Szavaltat. 4. Ének. — II. A magyar-utcai ev. ref. népiskolában: 1. Ének. 2. Felolvasás. Tartja: I. Irsay Jó-zsef ref. pap. 3. Szavaltat. 4. Ének. — III. A város monostori részében: 1. Ének. 2. Felolvasás. Tartja: Dr. Kecskeméthy István, ref. theol. tanár. 3. Szavaltat. 4. Ének. — IV. A hidelvei ref. népiskolában: 1. Ének. 2. Felolvasás. Tartja: Molnár Lőrinc, ref. pap. 3. Szavaltat. 4. Ének.

— (Halálozás.) Lovag *Dindár* Ist-váné *Zathurecai Zathureczky* Mária f. hó 8-án 46 éves korában elhunyt. A beszentelés ma délelőtti lesz a Karolina kórház ká-polnájában, a honnan Szucságba szállítják a halottat, hogy ott a családi sírboltba örök nyugalomra helyezessék.

— (Honvédtisztek a Gotterhalle ellen.) Ily címen a becsi „N. Fr. Presse” — mi is közöltük a hirt, — hogy Ujvidéken a katonatisztek Szilveszter-esti mulatságán, a mikor a királya szóló felköszöntő után a zenekar a „Gotterhalle”-t játszotta, a honvédtisztek tüntetőleg hátat fordítottak a tőszelőző tábornoknak s a zenekarnak és han-gos diskurzust folytattak. Most Ujvidékről azt jelentik egy lapnak, hogy a dologból egy szó sem igaz s az egész mesét azért eszelték ki, hogy a honvédséget a felsőbb-ség előtt befeketítsék és olybá tüntessék föl, mintha politikai céllal a Gotterhalle ellen megindult mozgalomba sodortatná magát. Denunciálni akarták derék honvé-deinket — mondja a helyreigazító tudósít-ás — kikről elhisszük, hogy tán, ha civil-ruhában volnának, tüntetnének a Gott-erhalle ellen, de így, mint katonatisztek, nem akarták az elmaradhatatlan megtorló

eljárás a nyakukba zúdítani. Szilveszterkor, igaz, mikor Wawra tábornok »az osztrák császárra és magyar királyra emelte poharát, felhangzott a Gotterhalte. A kaszárnya-szellem itt sem halt ki. De hazug denunciació, hogy ott a mulatságon honvédtisztek akár egy szóval is. akár mozdulattal is tüntettek volna ellene. — Egyenesen álltak, szótlanul, mint a község tisztek — mert így írja elő a reglement.

— (A farsang első mulatsága.) Az ideai farsangot a kolozsvári iparos egyesület ma tartandó mulatsága vezeti be. Az első fecske bizonyára magával hozza a pezsgő vidámságot, aranyos kedélyt, feszletlen hangulatot és így kétségünk sem lehet, hogy az »őreg iparosok« mulatsága a »fiataloknak« is például szolgál. A házi esti-letély nemes célra — az elagott iparosok menháza — megérdemli a legszelebbkörü pártfogást, a mi a község részéről nem is fog elmaradni. A mulatság az iparosok Mátyás király-téri palotájában fog megtartatni.

— (Szent Antal felolvasó est) A Szent Antal árvái részére létesített gyermek-menedékház javára rendezni szokott legközelebbi felolvasó est szerdán, folyó hó 14-én este 6 órakor, a róm. kath. főgimnázium dísztermében fog megtartatni, mely alkalommal dr. Széchy Károlyné született: Lorenz Josefín urnő fog felolvasni »Az örök városban« című témáról.

— (Pángermán szász tudósok.) A Földtani Közlöny múlt évi december havi számában dr. Papp Károly egy ismeretelés keretében felhárított dolgokat tár fel arról a benső viszonyról, amely a nagyszabeni természetudományi társulat és a németországi tudósok között fennáll. E társulat német nyelvű kiadványaiban Beutger franfurti tanár nemrég egy nagy palaeontologiai munkát írt amelyről dr. Papp a következőképp szól:

Idegen az író neve, idegen a folyóirat címe is, amelyben ez a nagy munka megjelent. Pedig magyar ember, magyar földön talált rá azokra a gyönyörű fossziliákra, amiket Beutger ebben a művében feldolgozott. A Marosillye és Lugos között épített vasut munkálatai közben a kősteji alagút tárta fel azt a palaeontologiai kincset, amelyet a nagyszabeni múzeum ajánlatára a vezető mérnök a nevezett frankfurti tanárnak ajándékozott. A múlt nyáron — írja tovább dr. Papp — több ízben megfordultam Lapugy és Kőstej vidékén s fájdalommal mondhatom, hogy a világhírű kövletermő helyeken igen fáradságos dolog a gyűjtés. S midőn a szerencsés véletlenből hatalmas alagút szeli át a fossziliák temetőjét, a napfényre jutott ezer meg ezer kövület még akkor is a külföldre kerül. — A magyar geológusnak pedig, a ki az országos felvételek során ide jut, vagy a palaeontológusnak, a ki a magyar múzeumok részére gyűjt, nem marad más hátra, mint a német tudós után keresgél.

A nagyszabeni folyóiratról pedig azt jegyezi meg a cikkíró:

»Már a cs. és kir. közhadsereg is a hivatalos magyar helység névlistát használja, egyedül a nagyszabeni természettudományi egyesület nem tud megvárni a Hermannstadt névtől. Pedig a tavalyi ünnepi fennállásának ötvenéves fordulóját az egyesület, a melynek évkönyvében egyetlen helyen sem találtam a Nagyszabén nevet. Miért, hogy éppen ehhez a jeles tudományos egyesülethez ér oda olyan későn a magyar nyelv szövege?!

— (Az Erdélyrészi Kertészeti Egyesület) 1903. év február hó 8-án (vasárnap) d. e. fél 11 órakor a városi anyakönyvi hivatalban választmányi ülést tart. Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári előterjesztés az év történetéről. 3. Pénztárnok előterjesztése (zárszámadás). 4. Pénztárvizsgáló bizottság jelentése. 5. Költség-előirányzat bemutatása az 1903. évről. 6. Munkarend bemutatása az 1903. évről. 7. Kertész állandósításának ügye. 8. Egy választmányi tag választása. 9. Indítványok.

— (Ha valaki híres ember lesz.) A híres embereknek az a sorsuk, hogy az élelmes vállalkozók őket minden színházban vagy képes-levelezőlapokon akarják a kíváncsi publikumnak bemutatni. Giron ur jelenleg a legaktívabb »hírességek« egyike, a mit a két alábbi levél is bizonyít. Az egyiket a drezdai nagy képes-levelezőlap kereskedő írta és így hangzik:

Drezda, 1903. jan. 2.

Giron André urnak

Genfben.

Van szerencsém felkérni, hogy nekem legutóbbi fényképeinek egyikét, képes-levelezőlapokon való reprodukálási joggal, átengedni sziveskedjék. Az ön arcképét itt nagyon keresik és hajlandó volnék önnek a brutto jövedelemből tíz százalékot adni, úgy, hogy ha arcképet postafordultával beküldi, nemsokára jelentékeny összegetek fogok önnek küldetni. Mellékelve küldök önnek 20 márkát. Szives választát, illetve a fényképet várva, melyet ajánlott levélben sziveskedjék küldeni, maradtam kiváló tisztelettel

X. Pál.

üdvözlő és képes-levelezőlap nagykereskedő.

A válasz egy ajánlott levélből állott, mely nem tartalmazott mást, mint a 20 márkát. A drezdai ur még Giron autogramját se tudta megszerezni.

Többet ígért a második levél, mely így hangzott:

London W. C.

Giron tanár urnak

Hotel d'Angleterre Genfben.

Uram! Bátorodom önt megkérdezni, hogy nem volna-e hajlandó egy körutat tenni Amerika városában. Ha igen, egy naponként 5000 frank fizetést ajánlok fel önnek. Szives választát várva, maradtam kiváló tisztelettel

John Y.

Ez a második levél roz franciasággal volt írva és Giron egyáltalában nem válaszolt rá. Hogy a fenti két levél egyáltalában megíratott, az még nem oly csodálatos dolog. Sokkal jellemzőbb, hogy a képes-levelezőlapokat sok ezer amerikai ember megvette volna és a színházakba csak úgy özönlött volna a néző Giron megnézni. A két levél eredetijét a »Frankfurter Zeitung« genfi levelezője őrizi, aki azokat magától Girontól kapta.

— (A Vasuti Olvasó és Dalkör) f. évi január 24-én rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya, az egyesület jelenlegi címének »Mátyás király dal-, zene- és olvasó egyesület« címre leendő megváltoztatása.

— (Egy törvényszéki elnök ünnepeltetése.) Külső lefolyására is figyelemre méltó, de benső értékben valóban lélekemelő ünnepély folyt le Beszterczen január hó 7-én. Az ünnepeltetés tárgya nagyidai Kendefi Domokos kir. törvényszéki elnök volt, ki elnöki székét e napon múlt tíz éve, hogy a jogkereső község teljes megelégedése, tis zítársai általános tisztelete és szeretete mellett töltötte be. Az ünnepély d. e. 9 órakor volt a kir. törvényszék tárgyaló termében, hova az elnököt a tisztelő tisztviselői kar küldöttségileg hívta meg. A megjelent elnököt a teljes számban megjelent tisztviselői hatalmas éljenzéssel fogadták, mely után Tamás Károly kir. ítélőtáblai bíró fejtegette gazdag vonásokban Kendefi elnök 10 évi elnöksége alatt szerzett rendkívüli érdemeit s biztosította továbbra is a tisztviselői kar bizalmáról, tiszteletéről és ragaszkodó szeretetéről, azon óhajjal, hogy a jövőben a büdvözlét, hogy érdemei elismeréseképpen fokról-fokraval előhaladásában nyerje meg méltó jutalmát. A beszéd végeztével igen díszes albumot nyújtott át ünnepeltetése emléké képpen.

Az elnök meghatottan köszönte meg a nemremélt ünnepeltetést, a melyet buzditásul fog venni arra, hogy a megkezdett uton tovább haladjon, kérve erre tisztviselői társainak támogatását. Ezután az ügyvédi kar tisztelőit és fejezte ki jókívánatait, kiknek nevében dr. Wagner Albert tartott beszédet, melyre az elnök svíves szavakban válaszolt, megköszönve az ügyvédi kar megemlékezését. Délutáni egy órakor a Sahling szálló éttermében díszbéd volt, melyen mintegy 150 főnyi községség volt jelen. Az első felköszöntőt gróf Bethlen Pál főispán mondotta a királyra. Azután Tamás Károly kir. ítélőtáblai bíró köszöntötte fel az ünnepeltet. Dr. Wagner Albert ügyvéd az ügyvédi kar nevében szintén az elnökre köszöntött, Kásonyi Lajos gróf Bethlen főispánt, dr. Tóth György a hadsereg képviselőit, Marsalek Béla pedig az ügyvédi kart köszöntötte fel. Igen szép és tartalmasan gazdag beszéd volt az, melyet az ünnepelt tartott, megköszönve a róla való svíves és lelkes megemlékezést, poharát a jelenlétükért, mint a besztercei társadalom képviselőitől. Közben felolvasattak azok a nagyszámú táviratok és levelek, melyekben az elnököt jubileuma alkalmából üdvözlöttek. A díszbéd késő délután ért véget.

— (Közlöny.) A kolozsvári szabóságok szakszervelete folyó hó 18-án vasárnap délután 2 órakor saját helyiségében (Szentlélek-utca 2. szám) rendes évi közgyűlést tart a következő napirenddel: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés a) az egyesület működéséről, b) a zárszámadásról. 3. Végleges határozat hozatala a »Magyarországi szabó munkások és munkások szakszerveletének« felhívása folytán a csatlakozás tárgyában. 4. Tisztviselői megválasztása. 5. Indítványok.

— (Ismeretterjesztő előadás.) Az iparos segédmunkások képzésére szervezett kolozsvári helyi bizottság január hó 11-én (vasárnap) délután 3 órakor a Városház közgyűlési termében ismeretterjesztő előadást rendez. Előadást tart: Dr. Boross György: »Az amerikai nők«.

— (Közigazgatási csodabogár.) Immár nyolcadik évfolyamában jelenik meg a belügyminisztérium kiadásában és dr. Némethy Károly miniszteri tanácsos szerkesztése mellett a »Belügyi Közlöny«, melynek hasonlóképpen, mint más miniszteriumok kebelében megjelenő ilyen közlönynek az a rendeltetése, hogy a különböző tárgyú és irányú miniszteri rendeleteket az érdekelt hatóságokkal közölje. A f. évvel eltelte léptetett közigazgatási egyszerűsítés óta még intenzívebb ennek a lapnak a célja, amennyiben a körrendeleteket, stb. ezután sokszorosított külön példányokban már nem küldik meg a hatóságoknak, hanem ezek egyeztetten a Belügyi Közlönyből tartoznak azokról tudomást venni. De meg-

szeresheti azt a közlönnyet bárki; legalább erre enged következtetni a lap élén látható kitétel, mely szerint: »Előfizetési ára egész évre hat korona.« És ebből keletkezik a csodabogár. Történt ugyanis, hogy valahol a közlöny egyik száma elkallódott és hogy a példány a gyűjteményből ne hiányozzék azt rövid uton akarták pótolni. De megjárták. Azt adták ugyanis válaszul a kívánságra, hogy tessék — beadványt be-terjeszteni, azt majd annak rendje és módja szerint fogják elintézni. Ezt nevezik nálunk a közigazgatás egyszerűsítésének.

— (Elfogott postarabló.) Veszedelemes postarablót tartóztatott le Szikszó mezővárosában a csendőrség. Takács Dezső a postarabló neve. Takács, mint postaszolgá a kézműmunka postahivatalnál volt alkalmazva. Megbecsülte egy ideig magát, de ez év január 1-én letért a becületességtől és éjjeli szolgálat alkalmával feltört egy 6000 koronát tartalmazó pénzeszekő lakatját és a pénzt magához véve megszökött. — A tolvaj a legközelebbi falugyalogment, itt azonban már egy lovat vásárolt; melyen Káltáig, innen pedig zárt bérkocsiban Szikszóig ment. — Szikszón le is telepedett és löcsiszárnak adta ki magát. Kézműmunkán lakó kedvesével azonban sürű levelezést folytatott s ez csakhamar nyomra vezette az ottani rendőrséget, mely táviratilag kereste meg ez ügyben a szikszói rendőrséget. A csendőrség nyomban intézkedett a postarabló letartóztatása iránt és a késő éjjeli órákban keresésére indult. Meg is találta a Kovács-féle vauéglyóban, hol éppen vidám mulatozás közben szórta a pénzt, melyből még 2900 koronát találtak nála. A pénzt természetesen elvették tőle őt pedig azonnal fogságba helyezték.

x (Hölgyek öröme.) Ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy a legjobb szer a szépség ápolására az általam készített híres dr. Lehman-féle arckenőcs. Egy téglát ára 1 korona, hozzávaló szappan 80 fillér. Powder 1 doboz 1 korona. Csak ne-ve- és arcképpel ellátott téglát kérjünk és fogadjunk el. Kérem egy próba-rendelmenyt tenni Gyarmati Emil városi gyógyszeriar a Szent Háromszóhoz Baján. Viszonteladók nagy kedvezményben részesülnek. (2092.) 12—20

SZÍNHÁZ

Színházi műsor:

Szombat: Loute.
Vasárnap d. u.: Tell Vilmos. (V-ik ifjúsági előadás.)
Vasárnap este: Csokon szerzett völegény.

* Boldizsár Ágnes dr. Moldován Gergely paraszt drámájára szorgalmasan készül a személyzet. Tölvölgyi Margit művészi egyéniségének megfelelő brillians szerephez jutott a címszerepben. Szabó Mariska is kedves szerepet kapott és szép dalokat fog énekelni az új eredeti darabban, melyben T. Halmi Margit, Laczkó Aranka, K. Árpási Kata, Szentgyörgyi, Kassai, Papp, Tompa és Mátrai játszák a főszerepeket. A »Boldizsár Ágnes« bemutatója e hó 17-én lesz.

* V. Ifjúsági előadás. Vasárnap délután Schiller drámáját, »Tell Vilmos«-t adják elő az ifjúságnak, a főszerepekben Tölvölgyi Margit, Szakács, Szentgyörgyi és Tompával. A darabról dr. Cs. Papp József egyetemi magántanár fog értekezni.

MŰVÉSZET

× Kamara-estély. A kolozsvári zenekonzervatórium januárus hó 12-én (hétfőn) saját helyiségében (Király-utca 14. sz.) a budapesti vonós-négyes társaság: Grünfeld Vilmos, Soprony Henrik, Berkovits Lajos, Bürger Zsigmond és Vécsey Géza, a nemzeti színház tagjának közreműködésével kamara-estélyt rendez. Az est műsora a következő: 1. Farkas Ö. Vonós-négyes. (a moll). I. Allegro. II. Andante (változatokkal). III. Scherzo. Allegro vivace. Un poco mono mosso. IV. Andante. Allegro. 2. a) B o c h e r i n i. Menuetto. b) Lavotta (Kun L.) Szerenád. 3. a) Wagner R. Wolfmár versenyzála. a »Tanhäuser« operából. b) M o z a r t. Aria a »Varázsufova« operából. Enekli: Vécsey Géza, a nemzeti színház tagja. 4. V o l k m a n n R. Vonós-négyes op. 14. (g-moll.) I. Allegro con spirito. II. Andante. III. Scherzo. Allegro molto. IV. Finale. Andante. Allegro energico. Helyárak: I—III. sor 5 K., IV—X. sor 3 K., XI—XIV. sor 2 K. Kezdeté esti fél 8 órakor.

+ Bendiner Nándor hangversenye A fiatal, nagy hírnevű zongoraművész e hó 16-ikára jelzett hangversenyt nagy érdeklődéssel várja a kolozsvári zene-kedvelő község. Bendiner művészi egyénisége, — fiatal kora dacára, — a zenevilágban ma már forgalom és a legszigorubb kritikus is a legnagyobb elismeréssel hangján méltatja a kiváló tudását. Művész-körünjén egyik sikert aratta a másik után és legutóbb Berlinben, a németek fővárosában valószággal tüntetesszerű ovációban részesítették. Bendiner Nándor ma az egydéli magyar zongoraművész, a kit a külföld is kapacitásnak ismer el, a mit különben legjobban bizonyít az a körülmény, hogy berlini hangversenyt három estével meg kellett hosszabbítani. Kolozsvárra nem az anyagi érdek hozza a fiatal mestert, inkább egy benső vágy ösztönzi arra, hogy kézen jöjjön, a mi abban nyilvánul, hogy magyar művész létére megakarja ismertetni magát

a magyar közönséggel is. — Bendinernek ezt a törekvést annál is inkább méltányolnunk kell, mert az az egy-két hasonlíberű magyar művész, — a kivel eldicsekedhetünk, — kiféle gravitál, a hol tudvalevőleg az igaz tudást még mindig csengő aranyak képében méltányolják. És ha ezek egyike szerét ejti is, hogy a vidékeket bemutatkozzék, ám oly borsos árát szabja, hogy a műélvezetre éhes publikum csak nagy anyagi áldozatok árán és csak részben elégítheti ki műtélvágát. De nagyban emeli Bendiner hangversenyének érdekességét a honvédeknek közreműködése is. Borsay Samu karnagy, a kit több sikertűl zeneműve révén is előnyösen ismer a zenevilág, már megkezdte a hangversenyen előadandó zenészművek betanítását. Rendkívül érdekes lesz a műsornak az a száma is, melyben Bendiner zongorajátékát a zenekar kísérendi. Ez szokatlan ugyan, azonban ugyancsak Bendinernek a fővárosban rendezett hangversenye alkalmával a budapesti honvédekzenekarral produkálták és föltötte nagy sikert ért el. A hangversenyre máris számos előjegyzés történt Neumann M. főtéri ruházletében. Helyárak: 8—6—4 és 2 korona.

Táviratok

— Fővárosi és vidéki tudósítóinktól. —

A kiegyezés.

Budapest, jan. 9. (érk. 12 ó.) Körber osztrák miniszterelnök holnap Budapestre érkezik. — A két kormányelnök vasárnap aláírja a kiegyezést és a javaslatot a jövő hét folyamán terjesztik a két parlament elé.

Szöll Kálmán ma tett azon kijelentése, hogy a kiegyezésből mindaddig nem lesz törvény, a mig az osztrákok garanciát nem nyújtanak annak Ausztriában való életbeléptetéséről. A beavatott politikusok körében is nagy meglepetést keltett.

A tisztviselők fizetésrendezése.

Budapest, jan. 9. (érk. 12 ó.) A fizetésrendezésről szóló javaslat — mint a »Magyarország« írja a jövő héten a minisztertanács elé kerül és a jövő hét vége felé már a Ház elé terjeszthető lesz.

Lipót Ferdinándot törölték a főhercegek közül.

Budapest, jan. 9. (érk. 11 ó.) Bécsből írják: Az udvari állami naptárban, mely ma került ki a nyomdából, Lipót Ferdinánd neve sem a toscaniai nagy herceg fiai, sem a főhercegek között már nem szerepel többé.

Chamberlaint meggyilkolták.

Budapest, jan. 9. (Érk. 11 ó.) A párisi börtön elterjedt hír szerint, Chamberlaint, ki Johannesburgba utazott, utközben meggyilkolták. E hír vétele után a bur aranybánya-részvények hirtelen estek. A szenzációs hír eddig még nincs hivatalosan megerősítve.

A szász trónörökös betegsége.

Budapest, jan. 9. (Érk. 11 ó.) Genfi értesítés szerint a trónörökös már jól érzi magát. Kikocsikázgat, kísértálgat és legközelebb már meglátogatja apását Salzburgban.

Humberték a bíróság előtt.

Budapest, jan. 9. (érk. 11 ó.) Párisból táviratozzák: Leydet vizsgálóbíró a délelőtti folyamán kihallgatta Humbert Terézt, ki tekete ruhában jelent meg a bíró előtt és barátságos mosolylyal mondta, hogy egyedül ő felelős mindenért. Családja ártatlan. Az örökségről szóló hírek igazak. Crawfordék tényleg léteznek.

Humbertné kijelentette, hogy csak az esküdtészek előtt nyilatkozik, a midőn részletesen leleplezi az összes gázságokat. A kihallgatás három óra hosszat tartott.

Felhívás:

Kérjük vidéki előfizetőinket, sziveskedjenek az előfizetések megújítását mielőbb eszközölni, hogy címükre az »Ujság« expedálását továbbra is pontosan eszközölhessük.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy hóra	— — —	2 korona
Negyed évre	— — —	6 „
Félévre	— — —	12 „

UJSÁG

szekesztőse és kiadóhivatala Kolozsvárt, Egyetem-utca.

REGÉNY

Goétia. (43)

VII.

A csodák világa.

Megindultak egy kicsiny, a fogadóteremtől jó messze fekvő szalonba. Senki sem találhatott reá, a ki nem tartozott a beavatottak közé. Steinfeld egy nehéz függönyt emelt fel, azután, Jean d'Alsacet is maga után vonva, egy kis átjárón keresztül a kis dohányzóba lépett.

A tetőzetet, a padlót és a falakat nehéz tuniszi szőnyegek takarták; ennek a burkolatnak rikító színeit a sok füst már eltemptította és összhangban voltak ezek a kis török mécseseknek vöröses lángjával, melyek ezüst láncocskákon csüngtek alá.

A szobában, a falak mentén, néhány széles pamlag volt elhelyezve, néhány asztal a dohányzáshoz szükséges eszközök. A szobában a már banálissá vált keleti tarkság uralkodott; de minden szövet és szükséglet valódi volt.

Négy ur széles kereketen a földön hevert a szalon közepén és egy nagyon sovány, halovány emberre bámultak, a ki furesa mosolylyal nézett rájuk, mialatt egy ezüst szeszlámpát vett kezébe, hogy azt meggyújtsa. Mikor Bocage és Steinfeld beléptek, alig fordította félre a fejét és tovább folytatta beszédjét:

— Tessék ide nézni! Legutóbb pipámnak kupakját egy nedves spongyával mostam. Kupaknak nevezem és nem fejnek, mert ez tallér alakú kupak, semmiben sem hasonlít egy pipa fejéhez. Lámpám ég, levelek egyet az ezüst tűk közül, bele-mártom az opiumos edénybe, míg e szürp-szerű folyadék egy csöppe reáragad. Megmelegitem ezt a csöppet, az opium, a melyik a csepfolyós aranyhoz hasonló, elkezd sziszegni, a lángba való hullással fenyeget, de akkor én hirtelen megforgatom ujjaim között a tűt. A kis labdac keményebb és mindig keményebb lesz, én még kövérebbé teszem, a mennyiben az opiuma mártom és ismét a láng fölött melegitem, a tűt pedig mind gyorsabban forgatom. A csöpp most már elég nagygyá és keménynyő lett. Az így keletkezett pasztillát ráteszem a kupakra, elővigyázatosan lyukat furok rajta. Egy fél óra múlva elszivtam: Ez az egész uraim!

— Hány pipával szív el naponta? — kérdezte az egyik jelenlőt.

— Ötvenöt-hatvanig, néha még többet is. Nekem szivnom kellett. A midőn Judából ide visszatértem, akkor orvosom tanácsára megkísértem magamat az ópium-tól visszattartani. De az borszató gyomorgörcsöket okozott. Eszem homályosult, étvágyam eltűnt, nem élhettem e méreg nélkül.

— És a szivás önnek szép álmokat hoz és képes önkivételbe esik...?

— Sajnos, ezek már elmúltak. Megszoktam a mérget, nem szokhatom le róla, de csak azért szívok, mert szivnom muszáj. Néhány pillanatra élesebbé válik emlékezőtehetségem, eszem fogékonyabb, de az extázis nem áll be és már régen, nagyon régen történt, hogy egyszer álmodtam és ez is csak egy esheteti meg, hogy egész napon át szivtam. Az opium, uraim, olyan, mint egy megvásárolható asszony, a kihez a fiatal ember illúzióval telve megy, de a kitől az érett férfi teljes szeggyel elfordul, mert oly keveset talál abból, a mi a lelkesedés tűnését és az érzések eltemptítását foglalja magában. Semmiféle élvezet nem áll ellen a mi élvhajhászatunknak. Elpusztítjuk játékszereinket, uraim, olyanok vagyunk, mint a gyermekek! És azért látszik az élet nekünk szomorúnak, banálisnak; mert a vágy megmarad és ez társul szegődik a banalitáshoz és éltünk végéig megmarad.

Az ópiumszívó ezen szavak után mélyen felszajított; ösztönszerűleg tisztára mosta pipáját, az ezüst tűk egyikét az ópium edénybe dugta és a spirítusz láng fölött új pasztika készítésébe fogott. Oly csend volt a kis, keleti szalonban, hogy a különös anyuak a láng fölötti sístergését is hallották.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. Gy. (Helyt.) Nagyon esodálkozunk, hogy Uraságod olyan kicsinyes dolgokon akad meg. A mi hírünkben, a mely az Ön által írottank kivonata volt, minden bennfoglalattott, a mi a dolog érdemeit tartozik. Mi elismerjük, hogy ez a tálmány fontos, de hát mit írunk akkor a kormányozható lágahajó feltalálásáról, ha már ennek is hasábotak kellene szentelni? Tessék csak megnyugodni, jó volt az ugy, a mint volt.

Kérelmező. A kéredezett állás már be van töltve s így ez időszert — sajnálatunkra — nem alkalmazhatjuk.

Felőlős szerkesztő:

Dr. PAPP JÓZSEF.

Lapfűlajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTÉR*.

ŐSZI ALBERT

ékszerész- és órás-üzletében

Kolozsvár, Wessellényi M.-utca (Hid-u.)

2-ik sz.

(Csizhegyi fényképezésztétel szembén.)

Jutáyoos árak, alkalmi vételek. Minden e szakba vágó tárgyak javítását jóállás mellett elvállalok. — Aranyt vesz és becsérel. Szolid kiszolgálás! 3—?

Új Képes Könyvárjegyzékét

kivánatra bérmentesen, ingyen küldi a „Korvin Mátyás” Erdélyi Könyvkereskedő Részvénytársaság Kolozsvárt, (Szentegyház-utca 1 sz.)

Szállítás minden áremelés nélkül csekély havi részletfizetésre.

Hirdetések

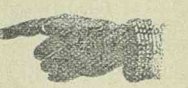
felvételnek e lap kiadóhivatalában.

== Erdélyrészi Tárházak ==

ezennel közzé teszi, miszerint közvetlen a vasutnál, iparvágánnyal ellátott raktáraiban legolcsóbb feltételekkel **gabona és termény, valamint fűrészáru és tűzifa**

beraktározásokat

elfogad és a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll **Erdélyrészi Tárházak.**

2013 s. — Értekezhetni B. Bak Lajosnál, Kolozsvárt, Malom-utca 28.

BURGER FRIGYES

gyógyszer és illatszer üzlete, Kolozsvár, Mátyás király-tér 8. sz.

— Telefon 250. —

A „Karolina országos kórház,” „Vörös-kereszt kórház, m. kir. államvasutak, m. kir. tud.-egyetemi intézetek, több betegsegélyező-pénztár és vidéki kórház gyógyszer- és kötszer szállítója.

Dus raktárt tartok mindennemű a szakmába vágó anyagokból.

Allat-gyógyászati szerek.
Bel- és külföldi gyógyszer különlegességek.
Bútorisztító anyagok.
Ecsék, különféle alakban.
Fényképezési vegyi szerek.
Folteltávolító és rovarirtók.
Gazdasághoz való cikkek.
Gyermek táp- és ápoló-szerek.
Gyógyborok, vaskészítmények.
Gyógyszappanok, Berger- és Heinrich-féle.
Háztartási cikkek, fénysítók.
Italok: Cognac, likör, angol rum.
Orosz theák, eredeti csomagokban.
Padolat-festő és fénysítók.
Szivacsok minden fajtában.
Vegyi szerek ipari célokra.

Ajk- és arcfestékek, rougok.
Bajuszpedrők, brillantin.
Eszék, Földes, Hajós, Rozsnyay, Si-hulsky-féle toiletté-cikkek.
Fogporok, fogpaszták, fogkefék.
Hajápolók: hajolajok, hajszesz és pomádék.
Hajfestő-szerek, Regenerator.
Herczegző mosdóvíz szelplő ellen.
Hőgyapok: zsíros és zsírtalan.
„Amor” a legártatlanabb.
Blaha Serail, Herbert, Germandré, Jáva, dorin, Hermelin, Lechner, Lohse, Veloutine, stb. minden színben.
Illatszóró üvegek és zacskók.
Illatszerek: Atkinson, Bayley, Crown Parfümerie, Gossnel, Presse Lubin, Guerlain, Houbigant, Legrand, Piver, Pinaud, Roger & Gallet gyárosok legújabb különlegességei.
Kölni vizek valódi, Johann Maria Farina-félek.
Köröm-ápoló-szerek, polisoir.
Pipere-szappanok minden illatban.
Szájvizek: „Amor” Grenil, Kothe, salicyl stb. stb.

Göresér harisnyák.
Gummi ágybetétek, színesek.
Gummi-övek, (Diana) Pessariumok.
Gummi- és halhólyag-különlegességek orvosi rendelteté.
Haskölők méret után.
Hőmérők minden kivitelben.
Irrigátorok, üveg és fémbe felszerelve.
Irrigátor felszerelések külön.
Kötöző szerek: Walta, pólya stb.
Légnárnák, kerek és szegletes.
Seb- és körtefeskendők, Catheterek.
Sérvkötők méret után.
Szopó-üvegek felszerelve.
Suspensoriumok minden fajtája.
Szülésznői eszközök.
Tejsterilizáló készülék, Soxhlet tanár féle.

2051. 33—100

Gazdaasszonyok figyelmébe!!!

Előírásom szerint gyorsan, olcsón, tisztán lehet mindenféle likört és rumot házilag előállítani.

Árjegyzékkel szívesen szolgál

Burger Frigyes.

Az erdélyi hazarész egyetlen köz- és mezőgazdasági heti lapja az

ERDÉLYI GAZDA

(XXXIV. évfolyam.)

Az Erdélyi Gazdasági Egylet hivatalos közlönye

minden vasárnap 12—16 oldalon, dus tartalommal — közl. masfélezer példányban — jelenik meg. Időszertű és tanulságos közleményeit az elmélet és gyakorlat legjelesebb emberei írják. A lap felöleli a mezőgazdaság minden ágát. Célja: a mezőgazdasági szaktudás terjesztése, a gyakorlati életben szükséges általános és időszertű tudnivalók publikálása és a gazdatársadalom anyagi állapotának javítása.

ERDÉLYI GAZDA

szerkesztői:

Tokaji László felelős szerkesztő és kiadó,
Jakab László társszerkesztő és
Eber Ernő segédszerkesztő.

Előfizetési ára: Egy évre — — — — — 12 korona
Fél évre — — — — — 6 korona
Negyedévre — — — — — 3 korona

ERDELYI GAZDA

szerkesztősége és kiadóhivatala:

KOLOZSVÁRT, PETŐFI-UTCZA 7. SZÁM.

hová minden közlemény és az előfizetési pénzek küldendők.

Mutatvány számot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület pénztári kezelésével megbízott bank.

Magyar Számitoló és Pénzváltóbank

erdélyrészi fiókosztálya

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota)

Befizetett alaptőke 30 millió korona.

Foglalkozik minden e szakmába vágó műveletekkel:

Elfogad betéteket —
takarékkönyvecskékre vagy folyó-számlára. (Giro-conto).

Leszámitol váltókat —
sorsolt értékpapírokat, nyereményeket.

Kölcsönt nyújt —
értékpapírokra.

Folyószámla-hitelt —
engedélyez értékpapír-fedezet mellett, mindenkor a pénzpiacz viszonyaihoz alkalmazott előnyös kamatot számítva.

Törlesztéses jelzálog —
kölcsönök ad földbirtokra és bérházakra.

Az intézet különös súlyt fektet a következő üzletágakra:

Külföldi utalványok =
(Cheques) eladása és vétele.

Értékpapírok. —
érczépénzek és külföldi pénznemek vétele és eladása a budapesti tőzsde napi jegyzései szerint.

3%-os jelzálog sorsjegyek részlet-eladása a legelőnyösebb feltételek mellett.

Magy. kir. osztálysorsjegyek főelárutó helye.

Tőzsdei megbízások kivitele.

Szelvények díjmentes beváltása.

Sorsjegyek ingyen utánnézetnek.

Örzési letétek részére nagy költséggel épített **Pánczélszobáját** és az abban elhelyezett **Magán-pénztárait (Safe deposits)** a közönség figyelmébe ajánlva, annak megtekintésére tisztelettel meghívja az érdeklődőket.

Üzleti órák d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

2001 21—50

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület pénztári kezelésével megbízott bank.

Hirdetések

a legolcsóbban felvételnek e lap

kiadóhivatalában, Egyetem-u. 7.

TELEFON SZ. 204.

TELEFON SZ. 204.

GOMBOS FERENCZ

Lyceum-könyvnyomdája Kolozsvárt,

Egyetem-utca 7. szám, róm. kath. Status épület

Gyorsan, izléssel és a legjutányosabb árban készít el bármilyen könyvnyomdai munkákat, u. m. irodalmi műveket, tankönyveket, tudományos és irodalmi folyóiratokat, napi-, heti- és havi-lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, körleveleket, üzleti- és pénztári-könyveket, árjegyzéket, falragaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyomdászatot tanultam, az erdélyi részek legrégibb és legjobb hírnévnek örvendő Lyceum-könyvnyomdát néhány év előtt megvettem s azt a legmodernebb igényeknek megfelelően rendeztem be, úgy hogy a könyvnyomdai munkák izléses és szakszerű kiállítása tekintetében nemcsak a helyi és vidéki, hanem bár-

mely elsőrangú fővárosi könyvnyomdával szemben is kiállok a legnemesebb versenyt.

Minthogy pedig a könyvnyomdát magam személyesen vezetem, a nyomdai munkákat megrendelő közönség egész bizalommal fordulhat nyomdámhoz, mert úgy a szép és csinos kiállítás, mint az árak tekintetében a legnagyobb megelégedésre lesz kiszolgálva.

Vidéki megrendelések a leggyorsabban és kifogástalanul eszközöltnék. A n. é. közönség pártfogását kéri teljes tisztelettel Gombos Ferencz nyomdátulajdonos.

